

24. MÄRTS 2016

Vihmaussid hoolitsevad meie toidulaua eest

Vihmaussid on märkamatud tegelased, keda üsna harva näha on. Veelgi vähem mõtleme asjaolule, et nemad hoolitsevad selle eest, et maa kannaks vilja ja meil oleks süüa.

Edukas põllumajandus tähendab tänapäevases mõistes üha suuremaid saake, kuid järjest intensiivsem tootmine kurnab maad, kunstväetised aga satuvad toidu kaudu inimeste

organismi ega mõju sellele hästi. Seetõttu on mahe- ehk loomulik tootmine saanud oluliseks.

Ka orgaaniliste väetiste kahjutuses ei saa päris kindel olla. Ühest küljest on ju näiteks kana- või lehmasõnnik orgaaniline väetis, aga kui tegu on suurfarmi asukatega, säilivad nende sõnnikus kahjulikud ained, mida nad sööda või ravimitega saavad. Seetõttu peaks sõnnik enne väetiseks saamist läbima ühe vaheastme, et kompostiks muutuda, haigustekitajatest ja umbrohuseemnetest vabaneda ning selleks on vihmaussid. Eestis on vihmaussisõnniku ehk vermikomposti valmistamist ja kasutamist propageerinud paljud ettevõtjad, kuid hetkel on üks eesrindlikumaid tootjaid Tuhalas asuv GreenTOP, kes müüb toodangut GreenTOP Taimeramm nime all. Selle juhi Jaanus Saadve sõnul kasutavad nad Vene teadlase Anatoli Igonini aretatud vihmaussitõugu 'Staratel'. "Kvaliteetse vermikomposti saamiseks on oluline vihmausside toidulaud. Neile ei saa anda lihtsalt farmist tulevat sõnnikut, vaid see tuleb enne kompostida," selgitab Saadve. Tuhala Bio kasutab toorainena Kuivajõe farmi veisesõnnikut, mida nad kompostivad spetsiaalset kompostimasinat kasutades, massi segatades ja ühtlustades.

Tähtis huumuse tekitaja

Vihmaussi kehas läbi käinud massis on kahjulikud keemilised ained, sh raskmetallid seotud vees mittelahustuvateks ühenditeks ning jäävad pinnasesse. Väljaheidetega eritavad nad rohkesti oma soolestiku mikrofloorat, fermente, vitamiine, bioloogilisi aktiivaineid, mis on antibiootilised, takistades haigusi tekitava mikrofloora arengut.

Surnud taimsete ja loomsete jäätmete seedimisel vihmaussi seedekanalisis tekivad humiinaained ning mulla mineraalkomponentidega kompleksühendid. Need

kujundavad mulla struktuuri, muudavad selle viljakaks, erosioonikindlamaks ja õhku läbi laskvaks. Uuringud on kinnitanud, et vihmausside keha läbinud mulla huumusesisaldus kasvab 15%.

Ökoloogiliselt puhtad väetised

Vihmaussimulla kasutamine suurendab märgatavalt saagikust. Seda tõestavad ka Eesti Maaülikoolis tehtavad põllukatsed, kus ühele hektarile antud 25 liitrit Taimerammu 10% lahust suurendas kartulisaaki 10% võrra.

GreenTOPi Taimerammu valikus ongi kaht sorti vihmaussiväetist – tahket ja vedelat. Tahke eelis on see, et ta lahustub maapinnal aeglasemalt ja temas sisalduv väärtuslik aines vabaneb aastatega.

Vedelat väetist lisatakse kaks korgitait liitrile veele (vahekorras 1:50) ja kastetakse sellega toa- või õuetaimi. Nii satuvad kasulikud ained rutemini mulda ning mõju on efektiivsem.

Jaanus Saadve näeb ökoloogiliselt puhaste väetiste kasutamisel suurt tulevikku. Üsna pea kavatsevad nad Tuhalasse üles seada ainulaadse biovegetariumi, mis on projekteeritud äärmiselt energiatõhusalt. Selles on ühendatud vihmaussikasvatus ja kasvuhoone, kus kasvatatakse ökoloogiliselt puhtaid aedvilju. Jaanus Saadve sõnul saaks niiviisi kõige väiksema kuluga meie tingimustes aasta ringi kasvatada mahedalt kurke-tomateid ja muid aedvilju.

<http://digileht.maaleht.delfi.ee/a/73850213>